

Klima- og miljødepartementet
Klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Vår dato: 09.01.2019
Deres dato: [Deres dato]
Vår referanse: 7.0701/2018/KLD
Deres referanse: Deres ref

Innspill til statsbudsjettet for 2020 – Klima- og miljødepartementet

NHO Mat og Drikke er den største arbeidsgiver- og næringspolitiske organisasjonen for mat-, drikke- og bionæringene i Norge, og er tilsluttet Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). Vi organiserer mer enn 1600 virksomheter med nærmere 40 000 sysselsatte innenfor mat- og drikkeproduksjon, skogbruk og tjenesteyting.

NHO Mat og Drikke har følgende innspill til statsbudsjettet for 2020:

- Enova må i større grad kunne prioritere tiltak i fastlandsindustrien innenfor ikke-kvotepliktig sektor som tar i bruk tilgjengelig teknologi.
- For å fortsette den positive utviklingen med stadig mindre utslipp fra industrien er det viktig at bruk av gass gis avgiftsfordeler sammenlignet med fyringsolje.
- I det kommende arbeidet med å forebygge plastforsøpling, må tiltak i Norge harmonere med tiltakene innenfor EU, også med hensyn på overgangsordninger og tidspunkt for iverksettelse.

Tiltak for reduksjon av utslipp i ikke-kvotepliktig sektor

Det er et potensial for omlegging til fornybare energibærere og gjenvinning av energi i næringsmiddelindustrien. De største barrierene for realisering av dette potensialet er usikkerhet rundt besparelse/lønnsomhet ved omlegging til alternativ energikilde, mangel på investeringskapital og manglende kompetanse om muligheter.

DNV GL har gjort en undersøkelse for å kartlegge potensialet for å gå bort fra fossilt brensel og over til elektrifisering i norsk industri. Her pekes det på at det er mulig å redusere andelen ikke-kvotepliktige utslipp fra stasjonær forbrenning i industrien ved omlegging til mer klimavennlige løsninger. Det knyttes investeringskostnader til selve anskaffelsen av nytt produksjonsmaterieell, eksempelvis elektriske kjeler, og mange bedrifter opplever denne investeringskostnaden som en barriere for omlegging. Skifte av energibærer til elektrisitet krever også ofte oppgradering av nettkapasiteten inn til fabrikkene som kan innebære betydelige kostnader. I de tilfellene der det er behov for å legge om selve produksjonsprosessen for å redusere utslippene, innebærer dette enda høyere kostnader og barrierene knyttet til en omlegging anses enda vanskeligere å overkomme.

Enova har tidligere hatt en nøkkelrolle i omlegging til redusert energibruk og lavere utslipp i industrien, delvis oppnådd gjennom slagkraftige virkemidler for utfasing av fyringsolje. Utfasing av resten av fyringsolje er viktig for å nå Norges utslippsmål og sikre grønn konkurransekraft. I Enovas nåværende mandat er risikoavlastning for tiltak i kvotepliktig sektor som tar i bruk

tilgjengelig teknologi nedprioritert. Dette vil gjøre det vanskeligere å få gjennomført smarte klimatiltak som gir rask effekt. Risikoavlastning for slike prosjekter vil være svært viktige for mat- og drikkeindustrien.

Vi ber departementet i budsjettforslaget for 2020 legge vekt på at det innenfor tildelingen til Enova og i kommende revisjon av mandat, bør også tiltak i ikke-kvotepliktig sektor som tar i bruk tilgjengelig teknologi prioriteres. Tilbudet bør være tilpasset slik at også de mindre bedriftene som har begrenset kapasitet og kompetanse til å gjennomføre tiltakene på egen hånd, kan benytte seg av Enovas tilbud.

Fritak for CO₂-avgift på gass

I tidligere innspill til statsbudsjettet har NHO Mat og Drikke pekt på at CO₂-avgiften gir for høy belastning på enkeltbedrifter. Avgiften ble i statsbudsjettet for 2019 prisjustert til 508 kroner per tonn CO₂. Fellestrekket for flere av bedriftene som rammes er at de er små og mellomstore konkurranseutsatte industribedrifter, som faller utenfor EUs kvotesystem.

I statsbudsjettet for 2018 ble også reduserte satser og fritak for CO₂-avgift på mineralolje og gass for de fleste ikke-kvotepliktige bedrifter opphevet.

Innføringen av CO₂-avgift på bruk av LPG og naturgass i landbasert industri gir dermed norsk industri store konkurransemessige ulemper. Industrien har over tid gjennomført en omlegging til mer energieffektive driftsmidler, og økt bruk av gass, biobrensel og elektrisitet.

For å fortsette den positive utviklingen med stadig mindre utslipp fra industrien er det viktig at bruk av gass fortsatt gis avgiftsfordeler sammenlignet med fyringsolje. EUs energiskattedirektiv gir medlemslandene anledning til å ikke avgiftsbelegge LNG, propan, butan og annen LPG-gass for å stimulere til utfasing av fyringsolje/diesel.

Vi ber departementet i budsjettforslaget for 2020 utarbeide løsninger for at norske ikke-kvotepliktige industribedrifter likebehandles med kvotepliktige konkurrenter i inn- og utland, samt utenlandske konkurrenter som er for små til å være kvotepliktige, herunder fritak for CO₂-avgift på LPG og naturgass.

Sirkulær plastemballasje og forebygging av plastforsøpling

NHO Mat og Drikke ser positivt på at Regjeringen har styrket arbeidet med å forebygge og rydde opp i marin plastforsøpling. Mat- og drikkenæringen ønsker å bidra i det videre arbeidet med sirkulær bruk av plastemballasje og forebygging av plastforsøpling.

NHO Mat og Drikke mener det er helt nødvendig å forebygge og redusere forsøpling i naturen som følge av engangsartikler i plast. Mat- og drikkenæringen i Norge arbeider svært aktivt med å optimalisere og redusere bruken av plast, øke graden av retur og gjenvinning av plast, samt forebygge at plast havner utenfor et sirkulært kretsløp.

Plastsøppel er ikke et problem som kan løses av det enkelte land. Tiltakene i Norge må derfor være harmonisert med tiltakene som iverksettes i Europa. Innenfor et felles EU-rammeverk, må det utvikles insentiver og regelverk som bidrar til å løse lokale utfordringer og gir god og kostnadseffektiv omstilling for industrien. For å få til dette, er det avgjørende at tiltakene utformes og gjennomføres gjennom dialog og samarbeid mellom myndighetene og mat- og drikkenæringen.

Vi ber departementet i budsjettforslaget for 2020 legge vekt på at i det videre arbeid med å forebygge plastforsøpling, må tiltak i Norge harmonere med tiltakene innenfor EU, også med hensyn på overgangsordninger og tidspunkt for iverksettelse. Særnorske tiltak som innebærer konkurransevridning, vil være i norske bedrifters og konsumenters disfavør og må unngås.

Vennlig hilsen

NHO Mat og Drikke

Terje Sletnes
Direktør for analyse og politikk